

**UCHWAŁA NR XXII/13/2021
RADY POWIATU KOŚCIERSKIEGO**

z dnia 24 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kościerskim na rok 2021”.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.)

Rada Powiatu

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kościerskim na rok 2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kościerskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



Przewodniczący Rady

Marcin Modrzejewski

Uzasadnienie

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Uprzedni Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Kościerskim obowiązywał w latach 2017-2020.

Zgodnie z niniejszą uchwałą powiatowy program zakłada realizację zadań na rok 2021. Powyższe uzasadnione jest ustanowieniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w perspektywie jednego roku, tj. na wyżej wymieniony rok 2021. Zgodnie ze wskazaniami MRiPS przyjęcie rocznego programu umożliwi efektywne planowanie wydatków na zadania obejmujące przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz dokonanie analizy porównawczej rezultatów osiągniętych programem na lata 2014–2020.

Program stanowiący załącznik do niniejszej uchwały nawiązuje do rozwiązań przyjętych w programie obowiązującym do 2020 r. i koncentruje się na czterech obszarach, w ramach których wyodrębnione są szczegółowe działania, tj.:

- profilaktyka, diagnoza i edukacja społeczna w zakresie przemocy w rodzinie,
- ochrona i pomoc dla osób dotkniętych domową agresją,
- oddziaływanie na sprawców przemocy,
- podnoszenie kompetencji i rozwijanie umiejętności przedstawicieli służb i podmiotów wykonujących zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wpisuje się w cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościerskiego na lata 2016-2021.

Mając powyższe na względzie podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Załącznik
do Uchwały Nr XXII/13/2021
Rady Powiatu Kościerskiego
z dnia 24 marca 2021 r.

POWIAT KOŚCIERSKI
S E R C E A S Z U B



**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE KOŚCIERSKIM
NA ROK 2021**

Kościerzyna, marzec 2021

SPIS TREŚCI	str
Wprowadzenie	3
Rozdział I. Charakterystyka zjawiska przemocy	5
1. Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy	5
2. Definicja przemocy w rodzinie	6
3. Formy przemocy w rodzinie	7
4. Fazy cyklu przemocy w rodzinie	8
5. Mechanizmy przemocy	8
Rozdział II. Analiza problemu przemocy w rodzinie powiecie kościerskim	10
1. Wnioski	16
2. Rekomendacje Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	18
Rozdział III. Wdrażanie programu	19
1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19
2. Zasady działania programu	19
3. Zasoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu kościerskiego – realizatorzy oraz partnerzy	21
4. Obszary i rodzaje działań powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim na 2021 rok	24
5. Źródła finansowania programu	31
Rozdział IV. Monitorowanie i ewaluacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim na 2021	34
Załącznik: Monitoring powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie za lata 2017 - 2020	

Wprowadzenie

Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku wynikającego z art.6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program określa kompleksowe działania skierowane zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę ofiar przemocy i oddziaływania kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie. Dopełnieniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 są: „Program profilaktyki w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie kościerskim na rok 2021” oraz „Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie kościerskim na rok 2021”. Programy te stanowią oddzielne dokumenty.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowi fundament dla rozwijania systemu profilaktyczno – pomocowego w zakresie ograniczenia i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu kościerskiego, a także ma za zadanie zwiększyć jakość i skuteczność pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w mechanizmy przemocy.

Zaplanowane działania są spójne z wyznaczonymi kierunkami w następujących dokumentach strategicznych:

1. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021,
2. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościerskiego na lata 2016 – 2021,

W marcu 2021 roku przyjęty został Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie uwzględniający roczną perspektywę działań, natomiast Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy na kolejne lata jest w trakcie przygotowywania. Przyjęcie krótkoterminowej perspektywy Krajowego Programu wynika z planowanych zmian w zakresie uregulowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejszy program określa cztery zakresy podstawowych działań skierowanych do różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Powiatowy Program został opracowany w szczególnych warunkach związanych z pandemią COVID-19. Projekt programu był konsultowany z przedstawicielami Powiatowego Zespołu

Diagnostyczno - Konsultacyjnego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu, w którego skład weszli przedstawiciele następujących instytucji:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie,
2. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie,
3. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie,
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu,
5. Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Karczmie,
6. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Liniewie,
7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karsinie,
8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziemianach,
9. Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Kiszewie,
10. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kościerzynie,
11. Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie,
12. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Kościerzynie,
13. Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie,
14. Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kościerzynie

Program został opracowany przez zespół specjalistów pracujących w obrębie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działaniem poprzedzającym opracowanie Programu było poddanie ewaluacji szczegółowej realizacji programu w latach 2017 – 2020 zwanej „Monitoring powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie za lata 2017 – 2020”, który jest załącznikiem do niniejszego programu.

I. Rozdział: Charakterystyka przemocy w rodzinie.

I. 1. Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie uznawana jest za zjawisko ogólnospołeczne i znajduje się pod szczególnym nadzorem organizacji międzynarodowych takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rada Europy czy Unia Europejska, które w przyjętych deklaracjach, rekomendacjach oraz dyrektywach takich jak np. Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (ang. Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence), potocznie zwana Konwencją Stambulską (ang. Istanbul Convention) nakazują państwom członkowskim podejmowanie działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy, w tym przemocy w rodzinie. Konwencja antyprzemocowa, sporządzona przez Radę Europy 11 maja 2011 r. w Stambule, została ratyfikowana przez Polskę 13 kwietnia 2015 r.

Stworzenie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie kościerskim na rok 2021, wynika z zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również innych aktów prawnych:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
2. ustawy z dnia 25 lutego 1964r.-Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
3. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego,
5. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
6. ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
7. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
8. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r., w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
9. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne,
10. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie,

11. uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, w przyjętych obszarach i kierunkach działań wskazuje jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu m.in. gminnym i powiatowym, jako realizatorów tych działań, które samodzielnie lub w partnerstwie podejmują nowatorskie i dostosowane do lokalnych potrzeb przedsięwzięcia na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Niniejszy program wpisuje się w swoich założeniach w wytyczne Programu Krajowego i uwzględnia potrzeby Powiatu.

I. 2. Definicja przemocy w rodzinie.

Początek lat siedemdziesiątych XX wieku związany był z silnym społecznym przekonaniem, że „prawdziwa” przemoc występuje jedynie w rodzinach tzw. „marginesu społecznego”, patologicznych, czy problemowych. Tymczasem przemoc w rodzinie obecna jest we wszystkich społeczeństwach, bez względu na stopień ich rozwoju gospodarczego, czy kulturalnego. Jest to problem powszechny, który może dotyczyć ludzi bez względu na ich wiek, status społeczny i materialny, poziom wykształcenia, wykonywany zawód, itp.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą¹.

Przemoc domowa charakteryzuje się czterema cechami: intencjonalność, asymetria sił, naruszenie praw i dóbr oraz powstałe szkody i cierpienie.

- **Intencjonalność** – działania sprawcy wobec swoich ofiar są nieprzypadkowe i zamierzone. Ich celem jest bezwzględne podporządkowanie ich sobie poprzez wyznaczenie granic, w jakich mogą oni funkcjonować. Sprawcy przemocy mają pewność, że ich działanie jest w interesie bliskich im osób, że tylko oni wiedzą, co jest dobre dla członków ich rodziny.
- **Asymetria sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Wiąże się to nie tylko z dysproporcją sił fizycznych, ale również przewagą emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną, lub społeczną. Asymetria sił ma ścisły związek z mechanizmami przemocy, które zniewalają ofiary i mają silny wpływ na ich funkcjonowanie.

¹ Art. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.218 ze zm.),

- **Naruszenie praw i dóbr osobistych** – sprawca przemocy odbiera swoim ofiarom przysługujące im prawa i dobra. Często atakuje, obraża, ośmiesza, traktuje je przedmiotowo, uważając, że nie zasługują na nic lepszego. Zabrania im kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, podejmowania lub wykonywania pracy zawodowej, narusza tajemnicę korespondencji, zabrania posiadania pamiątek rodzinnych, utrudnia życie codzienne.
- **Szkody i cierpienie ofiar** – zachowanie sprawcy wywołuje u ofiar szkody fizyczne (w wyniku agresji fizycznej, pobicia) i psychiczne, które mogą być konsekwencją przemocy emocjonalnej – deprecjonowania i poniżania. Szkody mogą mieć również wymiar materialny i wiązać się np. z niszczeniem ważnych dla tych osób dokumentów, listów, przedmiotów i pamiątek.²

I. 3. Formy przemocy w rodzinie.

Główne formy przemocy w rodzinie to:

- **Przemoc fizyczna** - agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary, prowadzące do bólu i fizycznych obrażeń. Przemoc fizyczna może wystąpić w dwóch postaciach: czynnej i biernej. Forma czynna to poszturchiwania, szczypanie, popychanie i odpychanie, potrząsanie, ściskanie, szarpanie, gryzienie, kopanie, bicie przedmiotami oraz użycie broni. Forma bierna przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub w zamknięciu w areszcie domowym.
- **Przemoc psychiczna** - poniżanie i upokarzanie, pozbawianie ofiary osobistej mocy, izolowanie, narzucanie własnych sądów, pozbawianie środków służących do właściwego funkcjonowania psychicznego i fizycznego. Przemoc psychiczna nie pozostawia widocznych śladów. Przemoc psychiczna może występować jako przemoc werbalna, która wywołuje emocjonalny ból lub cierpienie, co często wynika z poczucia poniżenia i zagrożenia.
- **Przemoc seksualna** – wymuszony stosunek płciowy w ramach związku, gwałt dokonany przez obce osoby, wykorzystywanie seksualne dzieci, osób niepełnosprawnych intelektualnie lub fizycznie, zmuszanie do prostytucji i handlu ludźmi w celach seksualnych.
- **Przemoc ekonomiczna** - uniemożliwienie dostępu do rodzinnych środków finansowych. Najczęściej spotykanymi formami przemocy ekonomicznej są: uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, wymuszanie pieniędzy, nakłanianie do ponoszenia nieakceptowanych wydatków, wykradanie pieniędzy, szantaż finansowy, pozbawianie środków pieniężnych, zaciąganie kredytów,

² red. Jaszczak – Kuźmińska D., Michalska K., Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu, Warszawa 2010, MPiPS, s. 9 - 10

obciążających wspólny budżet bez porozumienia z partnerem, ograniczanie dostępu do wspólnego konta, dokładne rozliczanie z wydanych pieniędzy, przekupywanie innych członków rodziny.

I.4. Fazy cyklu przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie przechodzi przez 3 fazy powtarzającego się cyklu:

- 1) faza narastającego napięcia – sprawca przemocy jest napięty, stale poirytowany, każdy drobiazg wywołuje jego złość, często robi awanturę, zaczyna więcej pić, przyjmować narkotyki lub inne substancje zmieniające świadomość. Może poniżać partnerkę, poprawiając swoje samopoczucie. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny.
- 2) faza gwałtownej przemocy - sprawca staje się gwałtowny, nie jest w stanie opanować furii, wpada w szal i wyładowuje się. Eksplozję wywołuje zazwyczaj jakiś drobiazg, np. lekkie opóźnienie posiłku. Skutki użytej przemocy mogą być różne - podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć.
- 3) faza miodowego miesiąca - sprawca wyładował już swoją złość i wie, że posunął się za daleko nagle staje się inną osobą. Szczerze żałuje za to, co zrobił, okazuje skruchę i obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie dla tego, co zrobił i przekonuje ofiarę, że to był jednorazowy, wyjątkowy incydent, który już się nigdy nie zdarzy. Sprawca okazuje ciepło i miłość.

I.5. Mechanizmy przemocy w rodzinie.

Charakteryzując ofiary przemocy zauważa się, że ich zachowanie często bywa niezrozumiałe, irytujące, a wręcz zniechęcające do pomocy. Zdarza się, że wycofują złożoną skargę, nie chcą ukarania sprawcy, sprawiają wrażenie, że same nie wiedzą czego chcą. Istotnymi powodami, dla których osoby krzywdzone nie są świadome stosowanych wobec nich aktów przemocy i nie podejmują działań zmieniających ich sytuację, są tzw. mechanizmy przemocy. Należą do nich:

- **Zjawisko „prania mózgu”** – polega na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. W konsekwencji osoby doznające przemocy mają zniekształcony obraz własnej osoby, tracą poczucie własnej wartości, poczucia kontroli nad swoim życiem oraz podporządkowują się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemienność kary i nagrody.

- **Syndrom wyuczonej bezradności** - ofiara staje się bezbronna i bezradna, poddaje się, traci wolę nie tylko „walki”, ale i wolę życia, jest przekonana o bezskuteczności jakichkolwiek działań.
- **Zespół stresu pourazowego PTSD** - zaburzenia lękowe PTSD występują u osób narażonych na utratę zdrowia i życia, które przeżyły katastrofę, jak również były ofiarami napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń. Objawia się m.in. zaburzeniami snu, drażliwością, wybuchami złości, natarczywymi wspomnieniami i koszmarami.
- **Proces wiktylizacji** – to inaczej przyjęcie tożsamości sprawcy. W wyniku doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także w wyniku wtórnego zranienia spowodowanego nieprawidłowymi reakcjami otoczenia, osoba krzywdzona nabiera przekonania, że naprawdę zasługuje na takie zachowanie.
- **Syndrom sztokholmski** - traumatyczna więź łącząca ofiarę ze sprawcą, patologiczna wdzięczność za to, co sprawca mógł zrobić, a czego nie zrobił. Ofiary przemocy w rodzinie są wdzięczne sprawcom za drobne przywileje, które jeszcze mają, za "miodowe miesiące", za chwile spokoju i namiastkę uczucia, a czasem nawet za to, że żyją.
- **Mechanizm "psychologicznej pułapki"** - ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku i z tego, w co tak dużo zainwestowała czasu i energii. Trwa ona w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej.

Mechanizmy przemocy obrazują, że sytuacja ofiar przemocy w rodzinie nie jest taka jak się pozornie wydaje. To nie - wola czy skłonności masochistyczne powodują, że osoby doznające przemocy w rodzinie trwają w toksycznym dla nich związku, mimo ogromu doznawanych szkód. Mechanizmy przemocy oplatają ofiarę jak pajęczyna, z której trudno bez wsparcia z zewnątrz się wydostać.

II. Rozdział: Analiza problemu przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim.

Na terenie powiatu kościerskiego wg danych GUS w roku 2019 mieszkało 72.688 mieszkańców (ok. 3% ogółu mieszkańców województwa pomorskiego) z tego 23.742 mieszkańców, czyli ok. 33%, w gminie miejskiej mieście Kościerzyna, która jest centrum społecznym, gospodarczym, kulturalnym i administracyjnym powiatu. Spośród 7 gmin wiejskich tworzących powiat, największą pod względem powierzchni i liczby mieszkańców jest gmina Kościerzyna, natomiast najmniejszą gmina Lipusz.

Aby zaplanować działania mające służyć przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim na kolejne lata, konieczna jest analiza tego zjawiska. Dane zebrane w trakcie ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w powiecie Kościerskim na lata 2017-2020 nie pozwalają z dużą dokładnością ocenić skali zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie. Dane stanowią jedynie podstawę do stwierdzenia, iż przemoc dotyczy rodzin, a nie osób w powiecie kościerskim. Dane te wynikają głównie z realizowanej przez gminne zespoły interdyscyplinarne procedur „Niebieska Karta”.

Wiedzę na temat skali problemu przemocy wobec dzieci w Polsce można czerpać z dwóch podstawowych źródeł: statystyk urzędowych oraz badań społecznych.

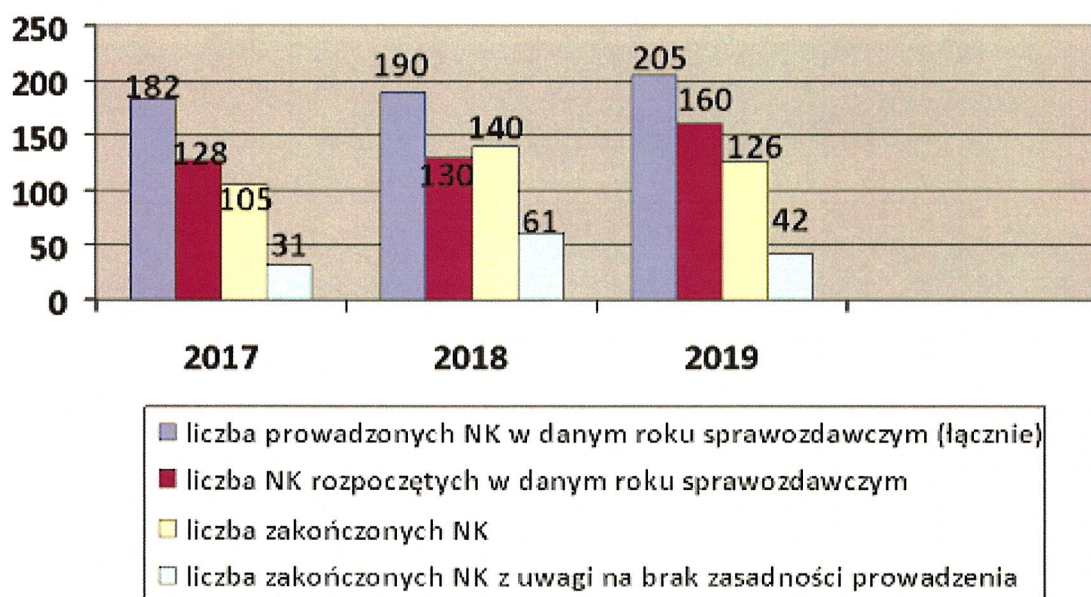
W 2016 r. po raz pierwszy w Polsce zostało zrealizowane badanie Adverse Childhood Experiences (negatywne doświadczenia w dzieciństwie) na próbie studentów (N = 1722). Badanie przeprowadziła Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę na zlecenie WHO i Ministerstwa Zdrowia. Celem badania była diagnoza skali przemocy doświadczanej w dzieciństwie oraz możliwych konsekwencji tych doświadczeń w postaci ryzykownych zachowań zdrowotnych. Z badań wynika, że 41% respondentów w okresie do 18. roku życia było karanych fizycznie poprzez wymierzanie klapsów. Istotnie częściej byli to chłopcy (46%) niż dziewczynki (38%). 42% badanych doświadczyło przemocy emocjonalnej, 17% innej niż klapsy przemocy fizycznej, a 5% studentów przyznało, że będąc dzieckiem padło ofiarą wykorzystywania seksualnego przez osobę dorosłą lub co najmniej 5 lat od siebie starszą. Respondenci dwukrotnie częściej byli zaniedbywani emocjonalnie (25%) niż fizycznie (12%). Badania wskazały na istotną zależność między doświadczaniem w dzieciństwie przemocy i występowaniem innych dysfunkcji w rodzinie a podejmowaniem ryzykownych zachowań zdrowotnych. Osoby z 4 lub więcej negatywnymi doświadczeniami w dzieciństwie 17 razy częściej podejmują próby samobójcze i 12 razy częściej samookaleczają się³.

Skala zjawiska przemocy w rodzinie niemożliwa jest do oszacowania z uwagi na złożoność form i fazy, jakie przybiera przemoc, ale także przez postawę samych osób doświadczających przemocy i jej świadków, którzy często z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu odpowiednim służbom. W Polsce nie ma jednego systemu zbierania

³ ANALIZA POLSKIEGO SYSTEMU OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Autorzy: Justyna Podlewska, Renata Szredzińska, Joanna Włodarczyk

i przekazywania informacji dotyczących krzywdzenia dzieci. Dane urzędowe gromadzone są przez różne instytucje, często w podziale na różne kategorie wiekowe, bez danych szczegółowych, jak płeć czy miejsce zamieszkania. Na problem niejednorodności prowadzenia statystyk, obrazujących zjawisko krzywdzenia dzieci, wielokrotnie wskazywał Rzecznik Praw Dziecka. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie corocznie zbiera dane dotyczące zjawiska przemocy w powiecie kościerskim na podstawie danych uzyskanych od realizatorów Programu. Dane uzyskane i analizowane przez lata 2017 – 2019, stanowią diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim i służą do określenia populacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy oraz ewaluacji działań skierowanych do rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie zlecił w 2018 r. przeprowadzenie badania opinii publicznej dotyczące społecznych zjawisk oraz zachowań patologicznych wśród mieszkańców Kościerzyny.

Wykres 1. Liczba prowadzonych oraz zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w latach 2017-2019.

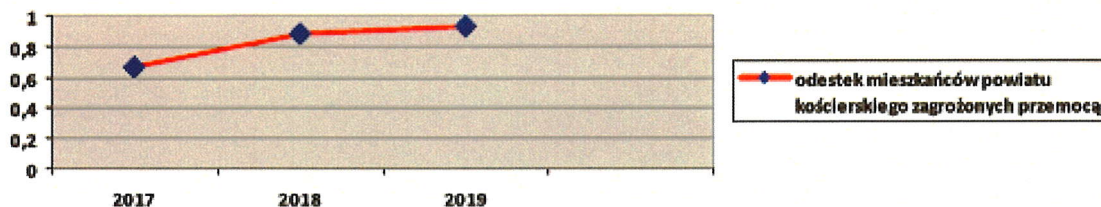


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ops z powiatu kościerskiego.

W Powiecie Kościerskim wg danych GUS w roku 2017 zamieszkiwało 72.311 ludności. Pozyskane dane wskazują, że w rodzinach w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty” łącznie zamieszkiwało 491 osób. Pozwala to nam ustalić odsetek osób rodzinie. Należy pamiętać jednak, że ze względu na specyfikę zjawiska przemocy w rodzinie, dane te są niedoszacowane. Dzieci, które są świadkami przemocy oraz osoby starsze – powyżej 60r.ż. są szczególnie narażoną grupą na skutki przemocy domowej. Jak widać na powyższym

wykresie zauważa się nieznaczny wzrost liczby prowadzonych procedur NK.

Wykres 2. Odsetek mieszkańców powiatu kościerskiego zagrożonych przemocą w rodzinie w latach 2017 - 2019.



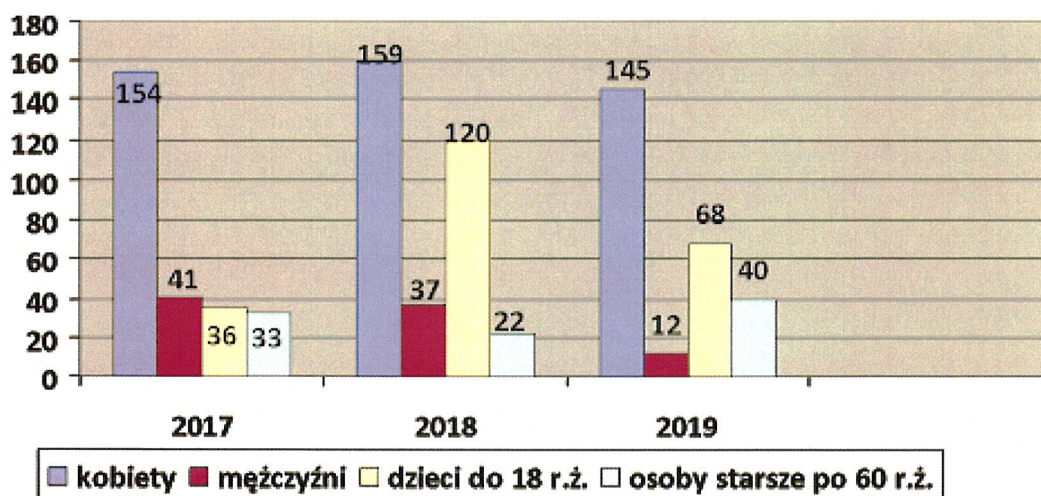
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ops z powiatu kościerskiego.

Tendencję wzrostową można także zauważyć porównując odsetek mieszkańców narażonych na wystąpienie przemocy domowej w rodzinie (wskaźnik liczby osób w rodzinie, gdzie prowadzona jest procedura NK w stosunku do liczby mieszkańców powiatu na rok).

Powyższy wykres wskazuje, iż w roku 2019 (liczba mieszkańców 72 688) odsetek mieszkańców zagrożonych przemocą (tylko z danych procedury NK 7 gmin, które udzieliły informacji) wynosi 0,93%, natomiast w 2017 wynosił 0,67%. Należy dodać, że dane zostały pozyskane tylko na podstawie procedury NK, więc wiele wskazuje na to, iż odsetek ten może być większy.

Poniższe dane wskazują liczbę osób, które bezpośrednio doświadczają przemocy, czyli ponoszą straty psychiczne lub fizyczne. Są to dane uzyskane z Zespołów Interdyscyplinarnych na podstawie obserwacji i diagnozy sytuacji w rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura NK.

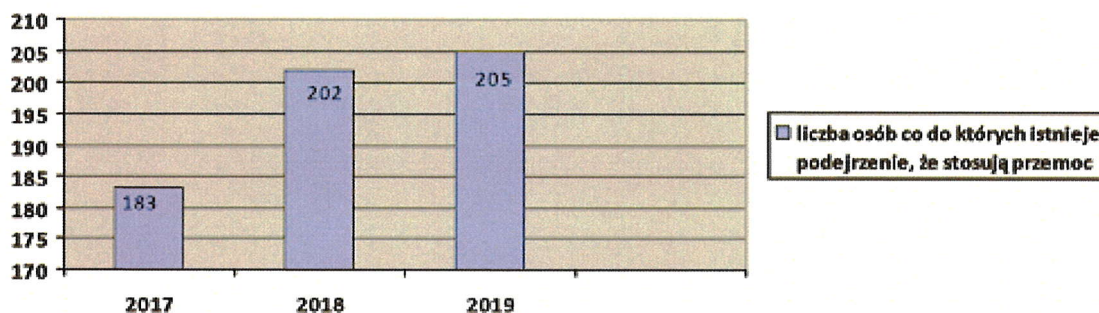
Wykres 3. Liczba osób bezpośrednio doświadczających przemocy w latach 2017-2019 z podziałem na płeć i wiek



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ops z powiatu kościerskiego.

Analizując powyższe zauważalna jest tendencja spadkowa dotycząca osób doświadczających przemocy w 2019 roku w porównaniu z 2017r. w stosunku do kobiet i mężczyzn. Natomiast wzrostowa w stosunku do dzieci i osób starszych, czyli grupy tzw. podwyższonego ryzyka.

Wykres 4. Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie w latach 2017-2019



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ops z powiatu kościerskiego.

Z powyższych danych wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba osób stosujących przemoc w rodzinie. W roku 2018 wzrosła o 19 osób w stosunku do 2017 roku, a w 2019 roku wzrosła o kolejne 3 osoby – tj. 205 osób (brak danych z jednej gminy).

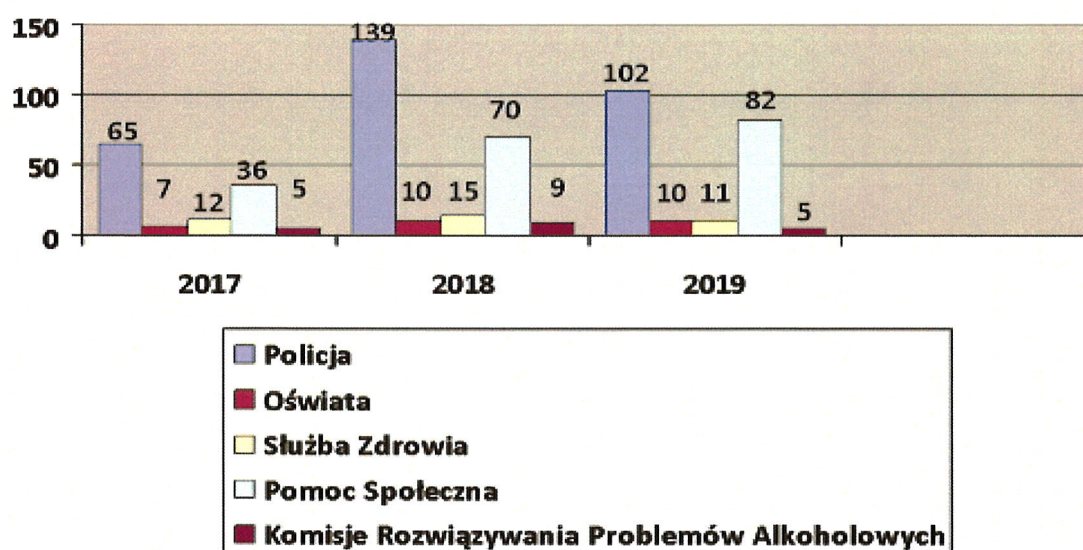
Tabela 1. Działania Policji związane z przemocą w rodzinie w latach 2017-2019

Lp.	Liczba działań związanych z przemocą w rodzinie		rok		
			2017	2018	2019
1.	Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą w rodzinie		41	54	58
2.	Liczba postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie		30	10	22
3.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia		15	15	26
4.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania		30	26	21
5.	Liczba zatrzymanych osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na podstawie art.15a Ustawy o Policji oraz innych przepisów	kobiety	0	3	2
		mężczyźni	66	46	47
7.	Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie doprowadzonych do wytrzeźwienia	kobiety	0	0	0
		mężczyźni	1	0	4

źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie

Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie wskazują na wzrost liczby wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą w rodzinie oraz na znaczny spadek liczby wydanych postanowień o odmowie. Ponadto zmalała liczba osób zatrzymanych przez Policję w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. W roku 2017 dane wskazywały na fakt, iż na wszystkie prowadzone procedury, niemalże 36% osób podejrzanych o stosowanie przemocy zostało zatrzymanych, natomiast w roku 2018 było to 26% i 2019 – 25%.

Wykres 5. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” przez instytucje w latach 2017-2019



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ops z powiatu kościerskiego.

Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty określa podmioty upoważnione do wszczęcia procedury.

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej procedur NK wszczynają przedstawiciele Policji, pomocy społecznej, a najmniej przedstawiciele Oświaty oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W analizie zjawiska przemocy w rodzinie źródłem informacji dla realizatorów programu są także informacje uzyskane od Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Są to informacje często pochodzące z obserwacji kuratorów, gdyż w sądownictwie nie są prowadzone statystyki, które odnoszą się tylko do zjawiska przemocy w rodzinie. Nie mniej jednak można przyjąć, że jeżeli w rodzinie występują przesłanki do ograniczenia władzy rodzicielskiej, to najprawdopodobniej znaczna część powodów może dotyczyć występowania którejś z form przemocy w tej rodzinie. Na koniec 2017 r. pod nadzorem opiekuńczym były 142 rodziny, tj. 482 osoby. W roku 2018

natomiast prowadzono 129 nadzorów opiekuńczych, a w roku 2019 – 172 rodziny. Ponadto w rodzinach, w których prowadzony jest nadzór związany z leczeniem odwykowym także współwystępuje problem przemocy w rodzinie. Na koniec 2017 r. prowadzono 120 nadzorów nad procesem leczenia odwykowego, w roku 2019 - 98 nadzorów. Szacunkowo zatem można określić, iż w 2017 roku ok. 200 rodzin pozostawało pod nadzorem kuratora sądowego w związku z problemem występowania przemocy w rodzinie. Opieką kuratorów objętych było 422 osoby z tych rodzin, w tym liczba rodzin z problemem przemocy określana jest na ok 30 rodzin – niezmiennie przez wszystkie lata.

Natomiast liczba osób skazanych w sprawach o przemoc w rodzinie z art. 157 k.k. na koniec 2018 r. wynosiła 31 spraw, 2019 – 28 spraw. W roku 2018 żadna z osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie nie otrzymała nakazu przez Sąd do uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, natomiast w roku 2019 było to ok. 10 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie jako realizator systemu pieczy zastępczej m.in. gromadzi informacje dotyczące liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie, które przedstawia poniższa tabelka. Analiza umieszczeń wykazała, że w 1/3 przypadku zabezpieczonych dzieci współwystępowało zjawisko występowania przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Liczba dzieci zabezpieczonych w latach 2017 – 2020

Dane		Rok			
		2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci zabezpieczonych ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie w danym roku sprawozdawczym w pieczy zastępczej	Instytucjonalna	10	12	13	10
	Rodzinna	30	14	19	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Kościerzynie.

II.2. Wnioski z ewaluacji programu powiatowego kształtują się następująco:

1. Dane uzyskane w monitoringu pokazały jak wiele działań jest realizowanych w powiecie kościerskim.
2. Niektóre działania nie zostały zrealizowane, a doświadczenia realizatorów pokazały, że ich realizacja może nie przynieść oczekiwanych rezultatów.
3. Nie wszyscy partnerzy/realizatorzy zaangażowani w realizację zadań Programu wzięli udział w monitoringu programu, co znacznie utrudniło analizę realizacji poszczególnych wskaźników.

4. W monitoringu najwięcej trudności przysporzyła zmiana danych jakościowych na ilościowe, które miały mieć swoje odzwierciedlenie w realizacji konkretnych działań, co z kolei stwarza ryzyko niedoszacowania realizacji działań.
5. Należy zastanowić się nad nowym określeniem wskaźników, dostosowując je do podejmowanych działań. Aktualne wskaźniki nie określają w pełni obrazu realizowanych działań. Właściwe określenie wskaźników pozwoli prawidłowo monitorować efekty Programu, co zostało wskazane w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy.
6. Przygotowanie się do przeformułowania działań w taki sposób, aby możliwe było opracowanie zestawu wskaźników.

W związku z powyższym zasadna wydaje się następująca rekomendacja wskazująca na kierunki działań w Programie na kolejne lata:

1. Kontynuowanie realizacji zadań w oparciu o współpracę między instytucjami. Przynosi ona oczekiwane rezultaty i jest źródłem nowych rozwiązań i inspiracji.
2. Wzmacnianie działań z zakresu edukacji i informacji środowiska lokalnego na temat profilaktyki przemocy w rodzinie, możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy.
3. Wzmocnienie dostępności do bezpłatnej pomocy psychologicznej, szczególnie dla grupy dzieci i młodzieży.
4. Umożliwienie realizacji ciągłej oferty warsztatów dla rodziców rozwijających umiejętności wychowywania bez użycia przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym za zasadne uznaje się, aby współpraca instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy koncentrowała się na działaniach mających na celu:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

II.2. Rekomendacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2021 rok.

Zapisy Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 przewidują kontynuację działań realizowanych dotychczas w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, oraz rekomenduje następujące nowe rozwiązania:

1. Zmianę wskaźników celu głównego Programu, które w sposób bardziej miarodajny i wiarygodny określą rozmiar zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce;
2. Wprowadzenie działania w zakresie współpracy między instytucjami samorządowymi a sektorem pozarządowym w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co powinno przyczynić się w rozwoju tych działań;
3. Rozszerzenie dotychczas podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w środkach masowego przekazu o nowe kanały informacji i komunikacji poprzez dodanie nowego zadania, dzięki któremu powinno dojść do ograniczania treści przemocowych w Internecie i mediach społecznościowych;
4. Dokonanie aktualizacji wskaźników dotyczących realizacji procedury „Niebieskie Karty”, które w sposób precyzyjny określą liczbę osób doznających przemocy w rodzinie, jak również pozwolą na określenie liczby rodzin dotkniętych poszczególnymi rodzajami przemocy (przemocą: psychiczną, fizyczną, seksualną);
5. Wprowadzenie działania, z którego wynikać będzie określenie zakresu monitorowania Programu przez wojewodów;
6. Wzmocnienie działań dotyczących programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie poprzez podkreślenie zasadności całorocznej dostępności do uczestnictwa w tej formie wsparcia;
7. Wprowadzenie możliwości opracowania innych, uzupełniających programów dla sprawców przemocy w rodzinie po zakończeniu ich uczestnictwa w programach korekcyjno - edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych;
8. Zobowiązanie marszałków województw do badania potrzeb szkoleniowych wśród członków zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych, tak by szkolenia odpowiadały potrzebom osób, do których są kierowane;
9. Wprowadzenie konieczności identyfikowania specjalistycznych szkoleń (min. 100 godzin dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto proponuje się:

1. Rozwój i wzmocnienie samorządów lokalnych w realizacji działań profilaktycznych, zwłaszcza w zakresie realizacji programów mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.
2. Zwiększenie liczby specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w celu poprawy dostępności dla osób doświadczających przemocy w rodzinie do schronienia i specjalistycznych usług.
3. Dalsze rozwijanie programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie.

4. Wzmocnienie samorządów województw w działaniach na rzecz podnoszenia kwalifikacji i zwiększania kompetencji przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zakłada się, że postanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie oraz dzięki interwencji na poziomie działań profilaktycznych, do zmniejszenia liczby rodzin znajdujących się w stanie kryzysu przemocowego.

Szerszą analizę realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie za lata 2017-2020, gdzie poddano program szczegółowej ewaluacji został ujęty w dokumencie: „Monitoring powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie za lata 2017 – 2020”, który stanowi załącznik do niniejszego programu.

III. Rozdział: Wdrażanie programu.

III.1. Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawodawca nałożył na powiaty następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

III.2. Zasady działania Programu.

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie na

poziomie powiatu stosuje i wdraża się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kościerskim na rok 2021.

Program oparty jest na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom.
2. Jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności jednostki.
3. Szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.
4. Bezpłatności i dostępności usług pomocowych dla każdej kategorii osób potrzebujących bez względu na status społeczny.
5. Rzetelności, odpowiedzialności i profesjonalizmu w zakresie udzielanej pomocy.

III.3. Zasoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu kościerskiego - realizatorzy programu oraz partnerzy.

Organami, które z mocy prawa mają obowiązek podejmować czynności służbowe w związku z ochroną rodzin i osób doświadczających przemocy ze strony bliskich są:

1. Organy wymiaru sprawiedliwości,
2. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
3. Placówki oświatowo – wychowawcze,
4. Placówki opiekuńczo-wychowawcze,
5. Publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
6. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Każda z wymienionych służb w ramach swoich uprawnień zobowiązana jest do udzielenia niezbędnego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.

W realizację programu zaangażowane zostaną także organizacje pozarządowe oraz inne instytucje działające w temacie rodziny uwikłanej w przemoc.

Poniżej zestawienie realizatorów oraz partnerów w realizacji Programu.

lp.	Nazwa	adres/tel.	email
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie	ul. Krasickiego 4 83 – 400 Kościerzyna (58)686-50-05 fax (58) 681-53-94	www.pcprkoscierzyna.pl pcpr.koscierzyna@powiatkoscierski.pl
	Punkt Interwencji Kryzysowej	(58)681-53-87 667-761-455	e-mail: pik@pcprkoscierzyna.pl
2.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kościerzynie	ul. Słoneczna 1 83-400 Kościerzyna (58)686-48-61	www.ppp.powiatkoscierski.bip.net.pl ppp.koscierzyna@powiatkoscierski.pl
3.	Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie	ul. Zgr. Księży Zmartwychwstańców 2 83 – 400 Kościerzyna tel. 058 680-32-00	www.koscierzyna.policja.gov.pl
4.	Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie	ul. Zgr. Księży Zmartwychwstańców 1 83-400 Kościerzyna tel: 58 686-47-98, 684-81-65 fax: 58 686-47-99	koscierzyna@prokuratura.gda.pl
5.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. Macieja Rataja 10 83-031 Rusocin tel/fax: +48 58 691 19 36	sekretariat@sow.powiat-gdanski.pl
6.	Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem Stowarzyszenie Ovum z siedzibą w Gdyni	ul. Krasickiego 4 83-400 Kościerzyna infolinia: (58)776-40-67 (dyżur całodobowy)	biuro@ovum.org.pl

7.	Sąd Rejonowy w Kościerzynie	ul. Dworcowa 2 83-400 Kościerzyna tel./ fax: (58) 686 32 97	administracja@koscierzyna.sr.gov.pl
8.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie Zespół Interdyscyplinarny Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna (58)686-60-66 Fax (58)686-60-66	www.mops.kna.pl mops@koscierzyna.gda.pl
9.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Strzelecka 9 83 – 400 Kościerzyna (58)686-65-57 Fax((58)680-85-82	gops@koscierzyna.pl
10.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziemianach Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. 8 Marca 3 83 – 425 Dziemiany (58)688-05-84	gops@dziemiany.pl
11.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karsinie Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Długa 22 83-440 Karsin (58)687-31-20 (58)687-32-79	gopskarsin@wp.pl
12.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Dworcowa 3 83-420 Liniewo (58)687-85-38 Fax(58)68785-37	gopsliniewo@op.pl
13.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Wybickiego 27 83-424 Lipusz (58)680-05-92 Fax(58)680-05-92	ops@lipusz.pl
14.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Karczmie Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Kościerska 9a 83-404 Nowa karczma (58)680-06-47 fax(58)680-06-47	ops@nowakarczma.pl

15.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Kiszewie Zespół Interdyscyplinarny Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Ogrodowa 1 83-430 Stara Kiszewa (58)687-60-28 Fax(58)687-60-32	ops@starakiszewa.pl
16.	Poradnia Leczenia Uzależnień i Psychologiczna w Kościerzynie	ul. M.Skłódowskiej7 83-400 Kościerzyna (58)680-24-76	www.alkoholik-koscierzyna.pl
17.	Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie Pielęgniarka społeczna Poradnia Leczenia Uzależnień Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Piechowskiego 36 83-400 Kościerzyna (58)686-01-60	sekretariat@szpital.koscierzyna.pl

III.4. Obszary i rodzaje działań powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim na 2021 rok

obszar: Profilaktyka i edukacja społeczna				
Lp.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy
1.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.	1. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu kościerskiego	1. liczba sporządzonych powiatowych diagnoz / analiz zjawiska przemocy	NGO ZI/OPS/PCPR/ Sąd/ Prokuratura
2.	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie kościerskim na 2021 rok.	Realizacja zadań wynikających z Programu		

obszar: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie					
Lp.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Wskaźnik realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
3.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnianie działalności pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	1. Nawiązywanie współpracy z instytucjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi	1. Liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	PCPR	
4.	Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinne	1.liczba opracowanych materiałów informacyjnych 2.szacunkowa liczba odbiorców materiałów	PCPR	NGO
5.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych	1. Psychoedukacja osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw	liczba osób uczestniczących w działaniach	PCPR	

	działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.	prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie		
6.	Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	1. Stosowanie procedury interwencyjnej „Niebieskie Karty”	1. liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „NK – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, 2. liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, 3. liczba wypełnionych formularzy „NK – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”, 4. liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach	PCPR, OPS, ZI, Policja, Ochrona Zdrowia, Oświata

			procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej; 5. liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, 6. liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, 7. liczba wypełnionych formularzy „NK-C”.		
7.	Realizowanie pomocy dla osób doświadczających przemocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	1. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego	1. liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa: a) psychologicznego, b) pedagogicznego, c) prawnego, d) medycznego, e) socjalnego, f) zawodowego i rodzinnego g) terapii indywidualnej 2. liczba osób uczestniczących w: a) grupach wsparcia, b) grupach samopomocowych.	PCPR, OPS, NGO	

	2. Udzielanie poradnictwa w formie grupowej			
8.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie .	Nawiązywanie i wzmocnianie współpracy pomiędzy instytucjami zapewniającymi schronienie w specjalistycznych ośrodkach wsparcia.	1. liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, 2. liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, 3. liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym z pomocy w formie schronienia.	Powiat/PCPR Gmina/ OPS, NGO
9.	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	Zapewnienie pieczy zastępczej dla dzieci w trybie 12a ustawy.	1. liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, 2. liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art. 12a,	Powiat PCPR/ Gmina OPS rodziny zastępcze/ placówki opiekuńczo- wychowawcze Sąd/ Ochrona Zdrowia/ Policja/ Oświata

			3. liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka, 4. liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka, przelożonych osób, które dokonały odebrania dziecka.		
10.	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Kart”	1. liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, 2. liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań, 3. liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym osób u których przemoc w rodzinie ustała, 4. liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	PCPR OPS	

obszar: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
Lp.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy
11.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.	1. Realizacja zadań własnych powiatu zgodnie z art. 19 ust. 14 i 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej - Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego, - liczba zrealizowanych spotkań supewizyjnych, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach supewizyjnych.	Powiat/PCPR

III.5 Źródła finansowania programu.

Głównymi źródłami finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy będą:

- środki finansowe własne realizatorów programu,
- środki finansowe z budżetu gmin,
- środki finansowe z budżetu powiatu kościerskiego,
- środki finansowe z budżetu samorządu województwa pomorskiego,
- pozabudżetowe środki finansowe pozyskiwane z różnych programów (krajowych, unijnych,)
- środki finansowe budżetu państwa.

IV. Rozdział: Monitorowanie i ewaluacja Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Kościerskim na 2021 rok.

Program będzie monitorowany poprzez składanie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie raportu z realizowanych działań. Zostanie on przedstawiony wraz ze sprawozdaniem z działalności PCPR przedkładanym Radzie Powiatu Kościerskiego po zakończeniu roku budżetowego. Źródłami informacji o realizacji Programu będą wskaźniki realizacji zadań. Ewaluacja szczegółowa będzie też stanowiła wyjście do opracowania diagnozy zjawiska przemocy w powiecie kościerskim i opracowanie nowego programu na lata następne.

Załącznik do Powiatowego programu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w
rodzinie w powiecie kościerskim na 2021 rok

POWIAT KOŚCIERSKI
S E R C E A S Z U B



**MONITORING
POWIATOWEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
za lata 2017 - 2020**



Opracowanie własne
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Punkt Interwencji Kryzysowej

Kościerzyna marzec 2021 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	str
I. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ ZADAŃ	4
II. OBSZARY I RODZAJE DZIAŁAŃ POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017 – 2020.....	4
III. MONITORING STANU REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ.....	5
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	15

WSTĘP

Uchwałą Rady Powiatu Kościerskiego nr XXXIV/14/2017 z dnia 15 lutego 2017 r. przyjęty został w Powiecie Kościerskim „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim na lata 2017 – 2020”, a także programy stanowiące jego uzupełnienie, czyli „Powiatowy program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie kościerskim na lata 2017 - 2020” przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Kościerskiego nr XXXIV/15/2017 z dnia 15 lutego 2017 r. oraz „Powiatowy program profilaktyki w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie kościerskim na lata 2017 – 2020” przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Kościerskiego nr XXXIV/16/2017 z dnia 15 lutego 2017 r.

Głównym celem powyższych Programów jest określenie kierunków działania skierowanych zarówno na przeciwdziałanie przemocy domowej, a także na pomocy ofiarom przemocy i działania interwencyjne w stosunku do osób stosujących przemoc.

Funkcją niniejszego raportu jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy powyższe Programy w sposób wystarczający określają kierunki działań oraz stanowią bazę danych dotyczącą zjawiska przemocy domowej w powiecie kościerskim.

I. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMÓW

Źródłem danych niezbędnych do monitoringu Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są wszystkie instytucje zaangażowane w realizację działań tj.:

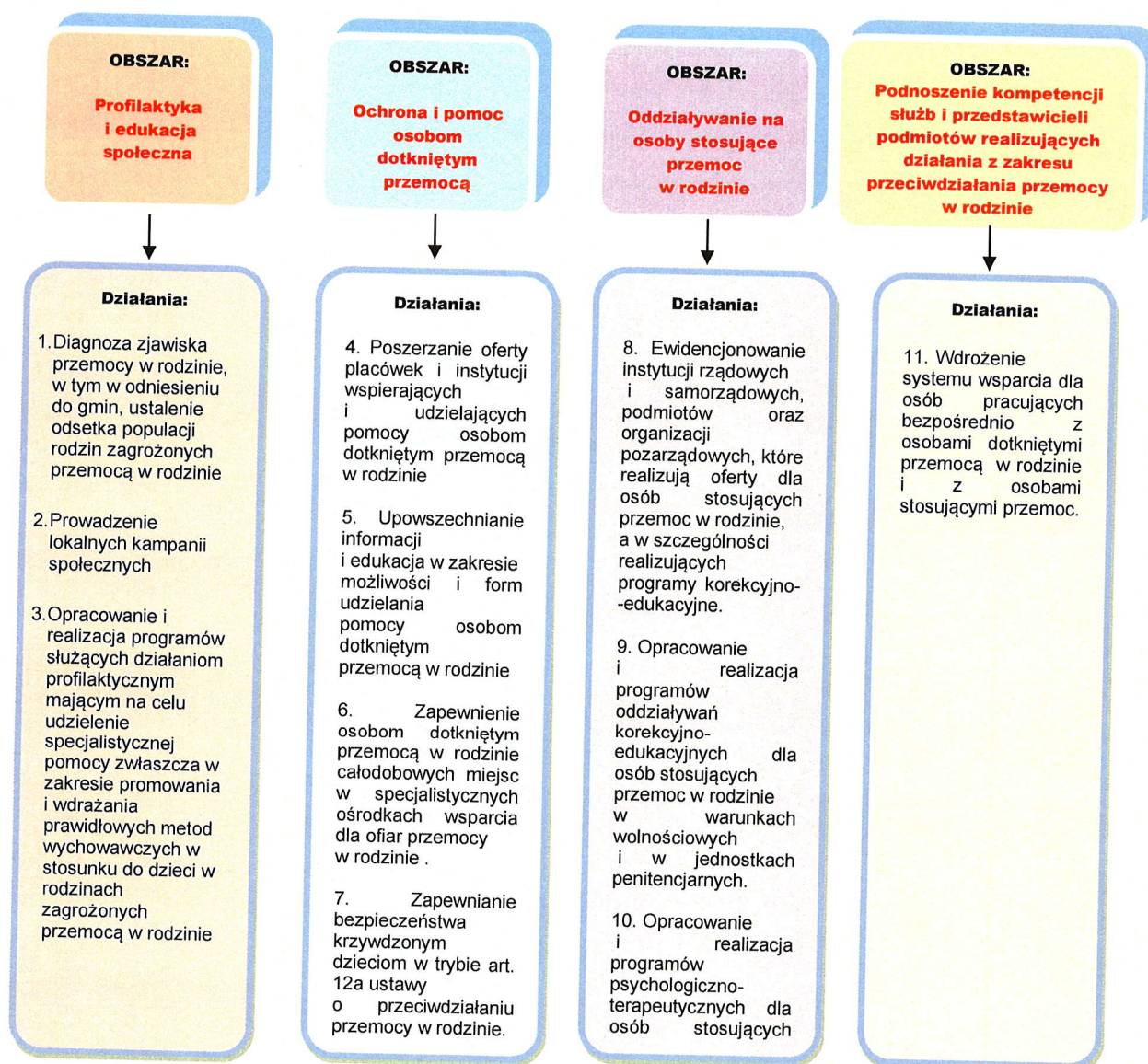
1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie,
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karsinie,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liniewie,
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziemianach,
6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Kiszewie,
7. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Karczmie,
8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu,
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie,
10. Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie,
11. Sąd Rejonowy w Kościerzynie,
12. Prokuratura rejonowa w Kościerzynie,
13. Poradnia Leczenia Uzależnień w Kościerzynie,
14. Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie,
15. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,

16. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie.

Należy zaznaczyć, że nie wszyscy realizatorzy/partnerzy przekazali sprawozdanie z realizacji Programów. Mimo to uzyskane dane pozwoliły określić stan realizacji strategii programu.

II. Obszary i rodzaje działań Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2017 – 2020.

Obszary i rodzaje działań wynikają z rozeznanych potrzeb środowiska określonych poprzez analizę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim oraz z zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.



III. MONITORING STANU REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ za lata 2017 - 2020

OBSZAR: Profilaktyka i edukacja społeczna

Podmioty odpowiedzialne za realizację zadania:

- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie / Punkt Interwencji Kryzysowej.
- Prokuratura
- Jednostki Służby Zdrowia
- Parafie na obszarze Powiatu,
- Szkoły / przedszkola
- Policja
- Sąd Rejonowy
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

ZADANIE

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

1.1. Sporządzenie narzędzia usprawniającego zbierania danych dotyczących przemocy w rodzinie niezbędnych do sporządzenia analizy zjawiska przemocy powiatu kościerskiego

Wskaźniki:

- spotkania specjalistów: 3
- sporządzone narzędzie: 1

W roku 2017 w PCPR odbywały się spotkania robocze przedstawicieli instytucji uczestniczących w przygotowaniu Programu w celu usprawnienia pozyskiwania informacji w ramach monitoringu działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Efektem spotkań i konsultacji jest stworzenie narzędzia – tabelki, którą wypełniają realizatorzy programu. Praca ta odbywała się w ramach Powiatowego Zespołu Diagnostyczno – Konsultacyjnego ds. przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym.

1.2. Sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez podmioty uprawnione, analiza populacji rodzin zagrożonych przemocą i wdrażanie działań zaradczych.

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych sprawozdań: 48

Wszystkie Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sporządziły coroczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Łącznie 16 sprawozdań / rok).

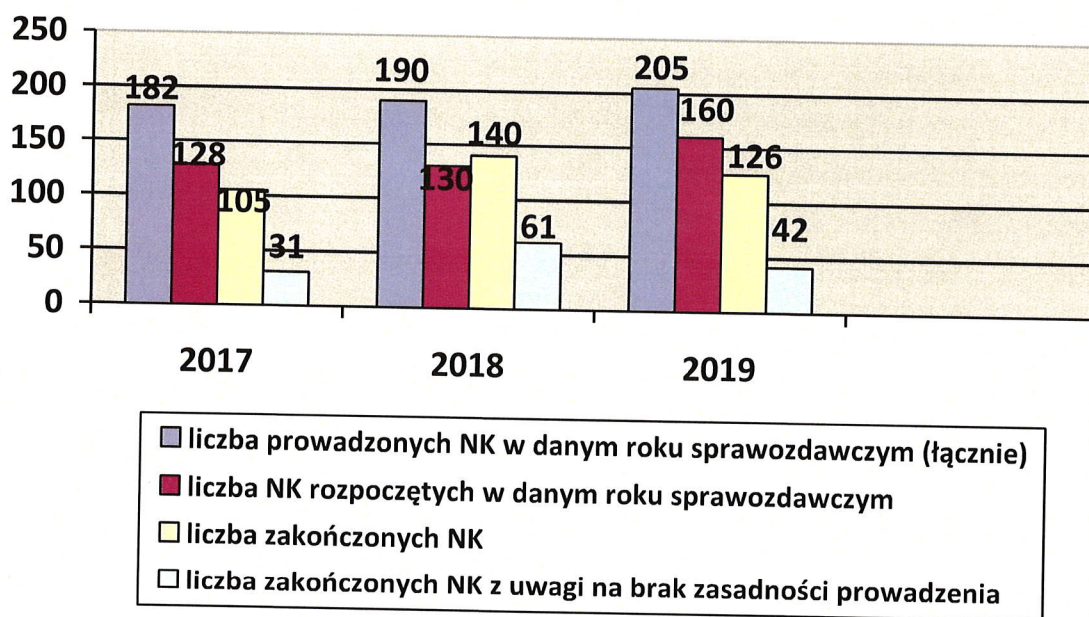
1.3. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu kościerskiego.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych analiz: 1

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie corocznie zbiera dane dotyczące zjawiska przemocy w powiecie kościerskim na podstawie danych uzyskanych od realizatorów Programu. Dane uzyskane i zanalizowane przez lata 2017 – 2020, stanowią swoistą diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie kościerskim i służą do określenia populacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy oraz ewaluacji działań skierowanych do rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. MIEJSKI Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie zlecił w 2018r. przeprowadzenie badania opinii publicznej dotyczący społecznych zjawisk oraz zachowań patologicznych wśród mieszkańców Kościerzyny.

Wykres 1. Liczba prowadzonych oraz zakończonych procedur Niebieskich Kart w poszczególnych latach.

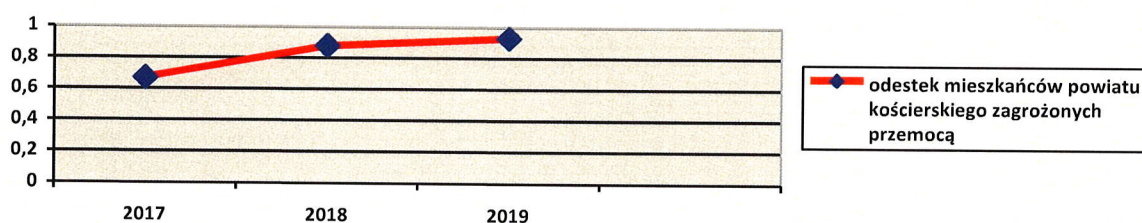


W Powiecie Kościerskim wg danych GUS w roku 2017 zamieszkiwało 72.311 ludności. Pozyskane dane wskazują, że w rodzinach w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty łącznie zamieszkiwało 491 osób. Pozwala to nam ustalić odsetek osób w rodzinie. Należy pamiętać jednak, że ze względu na specyfikę zjawiska przemocy w rodzinie, dane te są niedoszacowane. Dzieci, które są świadkami przemocy oraz osoby starsze – powyżej 60r.ż. są szczególnie narażoną grupą na skutki przemocy domowej. Jak widać na powyższym wykresie zauważa się nieznaczny wzrost liczby prowadzonych

procedur NK. Tendencję wzrostową można także zauważyć porównując odsetek mieszkańców narażonych na wystąpienie przemocy domowej w rodzinie (wskaźnik liczby osób w rodzinie, gdzie prowadzona jest procedura NK w stosunku do liczby mieszkańców powiatu na rok).

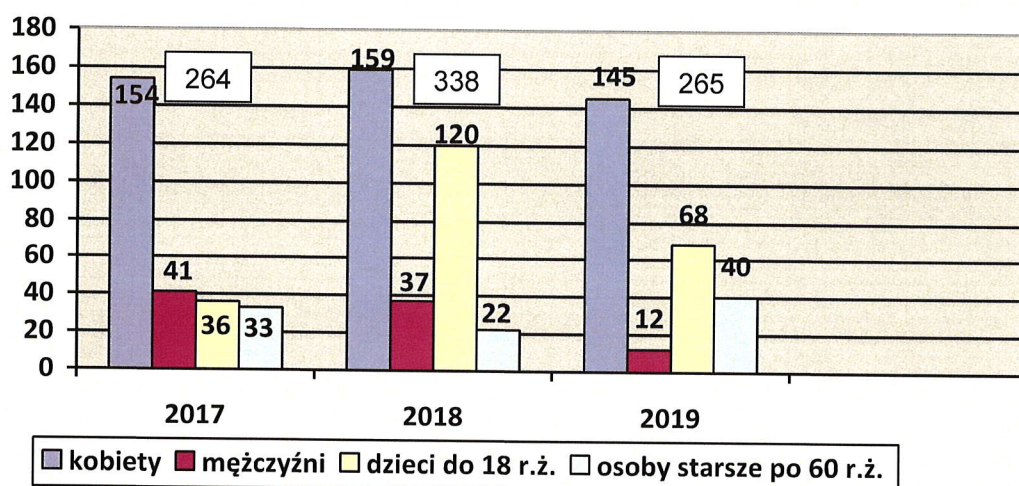
Analiza wskazuje, iż w roku 2019 odsetek mieszkańców zagrożonych przemocą (tylko z danych procedury NK 7 gmin, które udzieliły informacji) wynosi 0,93%, natomiast w 2017 wynosił 0,67%. Należy dodać, że dane zostały pozyskane tylko na podstawie procedury NK, więc wiele wskazuje na to, iż odsetek ten jest większy.

Wykres 2. Odsetek mieszkańców powiatu kościerskiego zagrożonych przemocą w rodzinie.

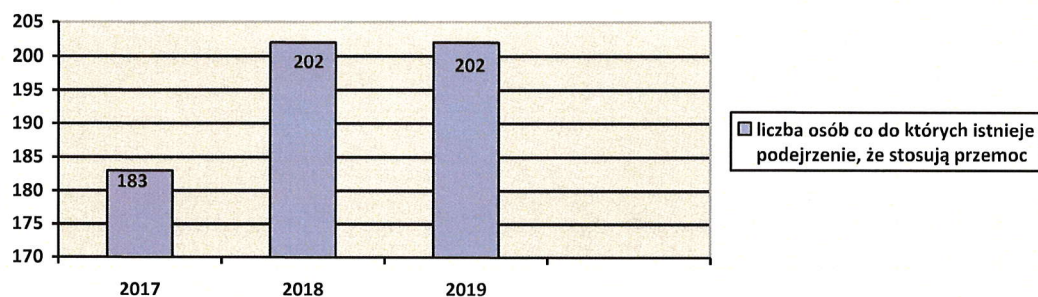


Wykres 3. Liczba osób bezpośrednio doświadczających przemocy w poszczególnych latach z podziałem

Poniższy wykres wskazuje liczbę osób, które bezpośrednio doświadczają przemocy, czyli ponoszą straty psychiczne lub fizyczne. Są to dane uzyskane z Zespołów Interdyscyplinarnych na podstawie obserwacji i diagnozy sytuacji w rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura NK.



Wykres 4. Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie



Wykres 4. Sporządzenie procedury Niebieskie Karty przez instytucje

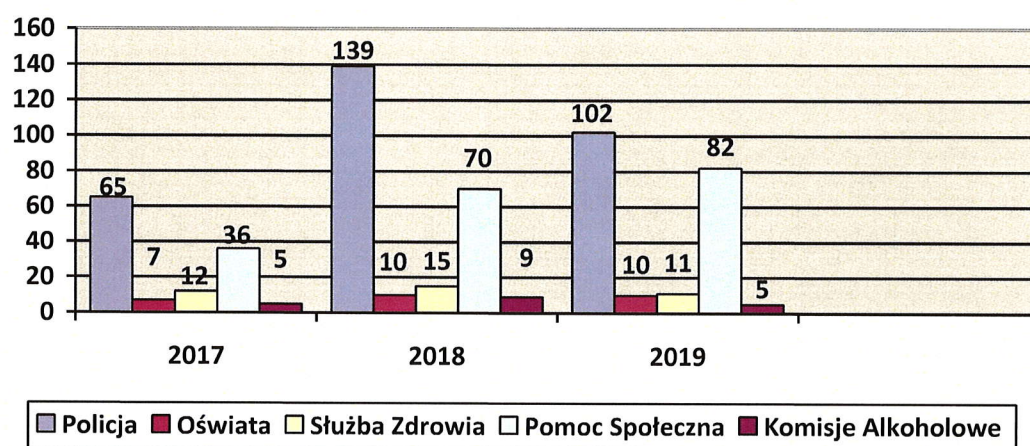


Tabela 1. Dane otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie

Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie wskazują na wzrost liczby wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą w rodzinie oraz na znaczny spadek liczby wydanych postanowień o odmowie. Ponadto zmalała liczba osób zatrzymanych przez Policję w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. W roku 2017 dane wskazywały na fakt, iż na wszystkie prowadzone procedury, niemalże 36% osób podejrzanych o stosowanie przemocy zostało zatrzymanych, natomiast w roku 2018 było to 26% i 2019 – 25%.

Rozporządzenie w sprawie procedury Niebieskie Karty określa podmioty upoważnione do wszczęcia procedury. Poniższy wykres przedstawia procentowy udział poszczególnych instytucji w sporządzeniu procedury.

W analizie zjawiska przemocy w rodzinie źródłem informacji dla realizatorów programu są także informacje uzyskane od Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Są to informacje często pochodzące z obserwacji kuratorów, gdyż w sądownictwie nie są prowadzone statystyki, które odnoszą się tylko do zjawiska przemocy w rodzinie. Nie mniej jednak można przyjąć, że jeżeli w rodzinie występują przesłanki do ograniczenia władzy rodzicielskiej, to najprawdopodobniej z powodu występowania którejś z form przemocy w tej rodzinie. Na

koniec 2017 r. pod nadzorem opiekuńczym były 142 rodziny, tj. 482 osoby. W roku 2018 natomiast prowadzono 129 nadzorów opiekuńczych, a w roku 2019 – 172 rodziny. Ponadto w rodzinach, w których prowadzony jest nadzór związany z leczeniem odwykowym także współwystępuje problem przemocy w rodzinie. Na koniec 2017 r. prowadzono 120 nadzorów nad procesem leczenia odwykowego, w roku 2019 - 98 nadzorów. Szacunkowo zatem można określić, iż w 2017 roku ok. 200 rodzin pozostawało pod nadzorem kuratora sądowego w związku z problemem występowania przemocy w rodzinie. Opieką kuratorów objętych było 422 osoby z tych rodzin, w tym liczba rodzin z problemem przemocy określana jest na ok 30 rodzin – niezmiennie przez wszystkie lata. .

Natomiast liczba osób skazanych w sprawach o przemoc w rodzinie z art. 157 k.k. na koniec 2018 r. wynosiła 31 spraw, 2019 – 28 spraw. . W roku 2018 żadna z osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie nie otrzymała nakazu przez Sąd do uczestniczenia w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, natomiast w roku 2019 było to ok. 10 osób.

L P .	DANE		rok		
			2017	2018	2019
1.	Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach związanych z przemocą w rodzinie		41	54	58
2.	Liczba postanowień o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie		30	10	22
3.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia		15	15	26
4.	Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania		30	26	21
5.	Liczba zatrzymanych osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na podstawie art.15a Ustawy o Policji oraz innych przepisów	kobiety	0	3	2
		mężczyźni	66	46	47
6.	Liczba osób co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie doprowadzonych do wytrzeźwienia	kobiety	0	0	0
		mężczyźni	1	0	4

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie jako realizator systemu pieczy zastępczej m.in. gromadzi informacje dotyczące liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Liczba dzieci zabezpieczonych w latach 2017 – 2020

Dane		Rok			
		2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci zabezpieczonych ze względu na stosowanie przemocy w rodzinie w danym roku sprawozdawczym w pieczy zastępczej	Instytucjonalna	10	12	13	10
	Rodzinna	30	14	19	13

Analiza umieszczeń wykazała, że w 1/3 przypadku zabezpieczonych dzieci współwystępowało zjawisko występowania przemocy w rodzinie.

ZADANIE

2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych

2.1. Publikacja artykułów prasowych, emisja audycji radiowych i telewizyjnych oraz sporządzenie innych czynności dot. funkcji i wartości rodziny, wychowania bez przemocy oraz lokalnego systemu wsparcia osób i rodzin doświadczających przemocy z udziałem władz lokalnych

Wskaźniki:

- liczba podjętych kampanii: ok. 15
- liczba opublikowanych materiałów: niezliczalne

Realizatorzy Programu podejmowali się organizowania kampanii społecznych, które były skierowane na potrzeby pojawiające się w środowisku lokalnym. Nie wszyscy realizatorzy wskazują takie działania, co prawdopodobnie nie wynika z faktu, iż nie są one prowadzone, lecz z przewlekłości pojedynczych działań w całym roku sprawozdawczym. Ośrodki Pomocy Społecznej Gminy Kościerzyna, Gminy Liniewo oraz Miasta Kościerzyna wskazują takie działania jak sporządzenie i dystrybuowanie ulotek o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, informacja w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych instytucji o możliwości uzyskania pomocy i działalności grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Ukazywały się informacje dotyczące oferty wsparcia mieszkańców miasta Kościerzyna odnośnie problemu przemocy w rodzinie w lokalnej prasie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Miasta Kościerzyna.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie corocznie przeprowadzało Kampanię 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży. W Polsce Kampania została zainicjowana przez Fundację po Drugie, trwa w dniach 1 - 19 listopada. W roku 2017 było to działanie łączące współpracy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na obszarze powiatu kościerskiego. PCPR - Punkt Interwencji Kryzysowej w Kościerzynie wraz ze Szpitalem Specjalistycznym w Kościerzynie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kościerzynie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną

w Kościerzynie oraz Komendą Powiatową Policji w Kościerzynie zorganizowało Forum Dyskusyjne pt. „Masz obowiązek – nie tylko Prawo, Reaguj”. W ramach tej kampanii prowadzone były także działania informacyjne na terenie całego powiatu – niebieskie banery postaci ludzkich, a także przygotowana została specjalna oferta warsztatowa skierowaną do osób które chciałyby popracować nad relacjami partnerskimi i rodzicielskimi.

W 2018 PCPR realizował 2 Kampanie: - Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży-POMARAŃCZOWA WSTAŻKA 1-19 listopada 2018:

- Europejski dzień Ofiar Przestępstw: audycja w Radio Kaszebe poświęcona pomocy osobom poszkodowanym, m.in.: przemocą domową. W kolejnych latach kampanię 19 dni przeciwko przemocy wobec dzieci i młodzieży realizował także Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie. W 2020 roku z uwagi na pandemię Kampania była prowadzona w mediach społecznościowych. Z uwagi na ograniczenia związane z brakiem możliwości zgromadzeń wydźwięk kampanii był znacznie skromniejszy, dlatego zakłada się, że mogła nie dotrzeć do dużej populacji osób jako zakładano w programie.

ZADANIE

3.Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

3.1.Realizacja szkolnych programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Wskaźniki:

- liczba opracowanych programów: brak danych
- liczba uczniów objętych programami: brak danych

W ramach monitoringu nie udało się ustalić liczby opracowanych programów, oraz liczby uczniów objętych programami. Nasuwa się wniosek, że pozyskanie takich danych jest kłopotliwe, natomiast wiadomo, że szkoły realizują programy profilaktyczno – wychowawcze, a działania w nich dostosowane są do potrzeb społeczności szkolnej. Konieczność realizacji przez szkoły programów profilaktycznych także w odniesieniu do przemocy w rodzinie wynika z przepisów prawa.

3.2.Wspieranie działalności szkół w zakresie promowania

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw: nie policzalna
- liczba uczniów objętych programami: nie policzalna

Instytucje wskazują, że wspierają szkoły znajdujące się na terenie poszczególnych gmin m.in. poprzez przekazywanie środków finansowych z funduszy Komisji ds. przeciwdziałania problemom alkoholowym oraz tak jak ma to miejsce na terenie miasta i gminy Kościerzyna poprzez udział specjalistów z placówek w różnych inicjatywach szkolnych dotyczących wprowadzania prawidłowych metod wychowawczych (spotkania z rodzicami w czasie

wywiadówek szkolnych, udział w Marszu Przyjaźni, spotkania z gronem pedagogicznym w temacie realizowania procedury Niebieskie Karty). W takie działania włączają się także pracownicy Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kościerzynie.

W ramach realizacji szkolnych programów profilaktycznych w mieście Kościerzyna realizowane były w szkołach miejskich zajęcia dotyczące profilaktyki i edukacji przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zachowań agresywnych wśród młodzieży. W zajęciach z młodzieżą systematycznie brali udział przedstawiciele MOPS.

KARSIN: Przekazywanie ulotek na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nie były realizowane programy profilaktyczne. Zakupiono jedynie dla Szkoły Podstawowej we Wielu materiały dotyczące Przeciwdziałania Przemocy. W gminie Liniewo zrealizowano 4 programy profilaktyczne. Przeprowadzono warsztaty z uczniami ostatnich klas szkół podstawowych Gminy Kościerzyna pt. „Zatrzymaj Przemoc Szukaj Pomocy” – warsztaty prowadzone we współpracy z GOPS Kościerzyna dotyczyły różnych form przemocy, w tym także przemocy rówieśniczej, tzw. przemocy prenatalnej związanej ze stosowaniem szkodliwych substancji w czasie ciąży (FAS i NAS). Udział w nich brało 10 klas z 5 szkół – łącznie 160 uczniów (2018r.). Specjalista pracy z rodziną z MOPS wraz z pedagogiem PIK corocznie organizowali zajęcia z uczniami ostatnich klas szkoły ponadgimnazjalnej pt.: „Odpowiedzialne rodzicielstwo – jak nie krzywdzić” (FAS i NAS) – spotkania z młodzieżą – łącznie wzięło w nich udział ok. 350 uczniów.

3.3. Realizacja powiatowego programu profilaktyki w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw: 50
- liczba osób objętych programem: ok. 1180 uczestników

Powiatowy Program Profilaktyki realizowany jest przez PCPR, ośrodki pomocy społecznej szczególnie w trakcie pracy indywidualnej z rodzinami (asystenci rodzin) oraz przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną - promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych, podczas spotkań z rodzicami – prowadzonych warsztatów dla rodziców oraz w pracy indywidualnej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie natomiast w latach 2017-2020 zrealizowało warsztaty dla rodziców: „Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice –Zamiast Klapsa” oraz „Wyrażam emocje, rozładowuję napięcie – NIE STOSUJĘ PRZEMOCY!” . Warsztaty „Zamiast klapsa” także zostały zrealizowane na terenie gminy Lipusz oraz miasta Kościerzyna. W warsztatach udział wzięło łącznie 80 rodziców. W ramach Powiatowego Programu Profilaktyki w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą na lata 2017-2019 przeprowadzono łącznie ok. 30 godzin prelekcji w szkołach z dziećmi i młodzieżą dotyczących praw dziecka oraz odpowiedzialnego rodzicielstwa – jak nie krzywdzić” (FAS i

NAS), ze szczególnym spojrzeniem na stosowanie prawidłowych metod wychowawczych (350 uczniów) oraz profilaktyki uzależnień (dopalacze, narkotyki) z naciskiem na relacje rodzinne jako czynnik chroniący. – łącznie udział wzięło ok. 800 uczniów. Większość z tych działań prowadzona we współpracy Policja, MOPS, Sanepid.

Przeprowadzono warsztaty z uczniami ostatnich klas szkół podstawowych Gminy Kościerzyna pt. „Zatrzymaj Przemoc Szukaj Pomocy” – warsztaty prowadzone we współpracy z GOPS Kościerzyna dotyczyły różnych form przemocy, w tym także tzw. przemocy prenatalnej związanej ze stosowaniem szkodliwych substancji w czasie ciąży (FAS i NAS). Udział w nich brało 10 klas z 5 szkół – łącznie 160 uczniów.

3.4.Opracowanie i wdrożenie procedury pomocy dziecku krzywdzonemu

Wskaźniki:

- liczba spotkań: 8
- opracowana procedura: 0

Procedura pomocy dziecku krzywdzonemu była tematem wielu spotkań specjalistów szczególnie podczas spotkań Powiatowego Zespołu Konsultacyjnego, mimo tego nie udało się sporządzić jednolitego dokumentu, w którym byłaby zawarta procedura. Wykonana roboczo analiza zysków i korzyści wykazała, iż procedura ta może posiadać wiele słabych stron, które przewyższają korzyści, oraz, że stworzenie procedury dla różnych instytucji, które pracują na różnych przepisach jest zadaniem przekraczającym możliwości Zespołu. Utworzenie takiej procedury wymaga dużej przychylności ze stron władz poszczególnych gmin, ale również służb, które w tym wypadku bez zgody przełożonych nie chcą podejmować decyzji. Założono, że PCPR podejmie się próby przygotowania samodzielnie takiej procedury i następnie przekaże do wszystkich zainteresowanych projekt z prośbą o jego analizę i konsultację. Niestety sytuacja pandemiczna w 2020 roku utrudniła podjęcie takich działań.

OBSZAR: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

ZADANIE

4. Poszerzanie oferty placówek i instytucji wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

4.1. Stwarzanie warunków dla rozwijania działalności Punktu Interwencji Kryzysowej oraz rozwijanie możliwości skorzystania ze wsparcia psychologicznego w działalności innych placówek i instytucji

Wskaźniki:

- liczba instytucji/placówek prowadzących taką działalność zakres i rodzaj świadczonych usług: 5
- liczba osób korzystających z oferty:

Prawnik – 391 osób
Psycholog – 247 osób
Pedagog – 475 osób

W powiecie kościerskim funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie, który realizuje zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto PCPR nieustannie poszukuje możliwości podjęcia współpracy z instytucjami pozarządowymi, które działają w tym obszarze w celu rozszerzenia oferty. W latach 2017 – 2018 PCPR współpracował z Elbląskim Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej, które było beneficjentem projektu Ministerstwa Sprawiedliwości – Pomoc Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem. W latach 2019 – 2020 beneficjentem tego programu było Stowarzyszenie Ovum z Gdyni, które także podjęło współpracę z PCPR w celu realizacji zadania. W ramach projektu przy PIK działał Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem, gdzie osoby pokrzywdzone mogły korzystać z pomocy prawnej, psychologicznej.

Ponadto Ośrodki Pomocy Społecznej w mieście Kościerzyna, gminie Liniewo i gminie Nowa Karczma dodatkowo zabezpieczyły środki na udzielanie wsparcia dla osób doświadczających przemocy w zakresie poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Osoby w kryzysie z terenu miasta Kościerzyna, również doświadczające przemocy w rodzinie z terenu miasta mogły w 2017 także korzystać z bezpłatnego poradnictwa Centrum Psychologiczno – Pastoralne „Więź”.

ZADANIE

5. Upowszechnienie informacji i edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

5.1. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych: stosownie do potrzeb: nieobliczalne

Starostwo Powiatowe w Kościerzynie co roku przekazuje do wskazanych instytucji informator dot. możliwości informacji i edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Ponadto wszystkie instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpowszechniają informacje dotyczące możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej. Umieszczane są też takie informacje w lokalnej prasie oraz mediach, szczególnie w czasie prowadzonych kampanii społecznych.

ZADANIE

6. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie całodobowych miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

6.1. Nawiązanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami zapewniającymi miejsca w specjalistycznych ośrodkach wsparcia

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw: 3

Powiat/PCPR w Kościerzynie od 2018 r. posiada Porozumienie ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Rusocinie w zakresie zapewnienia schronienia i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Z uzyskanych danych wynika, że w 2017 roku zapewniono 1 osobie schronienie w takim ośrodku, w 2018 także 1 osoba skorzystała ze schronienia, w roku 2019 i 2020 nie było takiej potrzeby.

ZADANIE

7. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

7.1. Zapewnienie pieczy zastępczej dla dzieci w trybie 12a ustawy

Wskaźniki:

- liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej:

W trakcie realizacji programu, w latach 2017 – 2020 w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej zostało zabezpieczone łącznie 121 dzieci. 1/3 tych przypadków to występujące zjawisko przemocy w rodzinie lub współistniejąca przyczyna zabezpieczenia. W trybie art. 12a ustawy w tym samym okresie zabezpieczono zaledwie czwórkę dzieci. Widać, że służby bardzo ostrożnie podchodzą do stosowania narzędzia jakim jest art. 12a ustawy.

ZADANIE

8. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno - edukacyjne

8.1. Sporządzenie i aktualizacja informator o ofercie pomocowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Wskaźniki:

- sporządzony informator: 3 (1/rok)

8.2. Przesyłanie zaktualizowanych informator z powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji oraz gminom do dnia 15 lipca każdego kolejnego roku.

Wskaźniki:

- liczba przekazanych informatorów: 3 (1/rok)

ZADANIE

9. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych.

9.1. Rekrutacja uczestników do programów korekcyjno – edukacyjnych realizowanych w ramach środków własnych powiatu poprzez prowadzenie konsultacji indywidualnych mających na celu zbudowanie i podtrzymywanie motywacji do zmiany

Wskaźniki:

- liczba osób, które skorzystały z konsultacji: 45

W latach 2017 – 2020 z konsultacji dla osób co do których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc skorzystały 45 osoby. Udało się zrealizować 3 edycje programu korekcyjno – edukacyjnego, pierwsza rozpoczęła się w drugiej połowie 2018r. Rekrutacja uczestników organizowana była przez pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej we współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej. Do programów łącznie przystąpiło 44 uczestników, którzy podpisali kontrakt, natomiast program ukończyło 20 uczestników (wymagane min. 80% udziału). Należy też dodać, że frekwencja uczestników programu, którzy nie uzyskali wymaganych 80% była także na wysokim poziomie.

9.2. Podejmowanie działań zmierzających do pozyskania środków rządowych na realizację programów korekcyjno – edukacyjnych.

Wskaźniki:

- kwota pozyskanych środków: 22.880 zł

W latach 2017 – 2019 udało się uzyskać dotację z budżetu Państwa w kwocie 35.570 zł na realizację trzech edycji programów korekcyjno – edukacyjnych, pozostałą kwotę w wysokości 3.280 zł zapewnił Powiat Kościerski.

ZADANIE

10. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

10.1. Stworzenie warunków do powstawania i realizacji programów

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw 0

Powiat nie podejmował działań w tym zakresie, ze względu na realizację programu korekcyjno – edukacyjnego i formę przyznawanych środków z budżetu państwa.

OBSZAR: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIE

11. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc.

11.1. Realizacja zadań własnych powiatu zgodnie z art.19 ust. 14 i 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej – szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych inicjatyw: 17

- liczba osób, które skorzystały: 213

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało serię działań z zakresu szkolenia i doskonalenia kadr pomocy społecznej ukierunkowanych na udzielanie wsparcia oraz doradztwa metodycznego dla pracowników pomocy społecznej z terenu powiatu. Były to m.in.: szkolenie „Prawna ochrona dzieci doświadczających przemocy i wykorzystywania

seksualnego”, Forum dyskusyjne „Masz obowiązek – nie tylko Prawo, Reaguj” dla osób zaangażowanych w bezpośrednią i pośrednią pomoc najmłodszym, Sytuacje Niestandardowe w Procedurze NK, Szkolenie dla Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej w Kaliskach (dot. realizacji Procedury Niebieskie Karty). Ponadto, wspólne doświadczenie pokazało, że praca Powiatowego Zespołu Diagnostyczno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Patologiom Społecznym niejednokrotnie doskonale wypełniała funkcję doradztwa metodycznego dla pracowników pomocy społecznej.

11.2. Stwarzanie warunków do prowadzenia lub zlecenia prowadzenia superwizji / coachingu lub grup wsparcia dla pracowników JOPS pracujących bezpośrednio z rodzinami uwięzłymi w przemoc, oraz włączenie członków ZI, Policji i Sądu.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych inicjatyw: 9
- liczba osób, które skorzystały: 60

Na terenie powiatu funkcjonuje grupa wsparcia dla asystentów rodzin, którą prowadzą pracownicy PIK. Grupa spotyka się minimum 4 razy w roku, opiera się na zasadach superwizji koleżeńskiej. Z uzyskanych danych nie wynika, iż pracujący z osobami doświadczającymi przemocy korzystają z superwizji, są to działania pojedyncze, zaplanowane przez ośrodki pomocy społecznej.

11.3. Organizowanie przez służby w ramach swoich kompetencji szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy, działań interwencyjnych

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych inicjatyw: 40
- liczba osób, które skorzystały: 158 (nie wszystkie inicjatywy wskazały wskaźnik w postaci osób, które skorzystały)

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski:

1. Dane uzyskane w monitoringu pokazały jak wiele działań jest realizowanych w powiecie kościerskim.
2. Niektóre działania nie zostały zrealizowane, a doświadczenia realizatorów pokazały, że ich realizacja może nie przynieść oczekiwanych rezultatów.
3. Nie wszyscy partnerzy/realizatorzy zaangażowani w realizację zadań Programu wzięli udział w monitoringu programu, co znacznie utrudniło analizę realizacji poszczególnych wskaźników.
4. W monitoringu najwięcej trudności przysporzyła zamiana danych jakościowych na ilościowe, które miały mieć swoje odzwierciedlenie w realizacji konkretnych działań, co z kolei stwarza ryzyko niedoszacowania realizacji działań.
5. Należy zastanowić się nad nowym określeniem wskaźników, dostosowując je do podejmowanych działań. Aktualne wskaźniki nie określają w pełni obrazu

- realizowanych działań. Właściwe określenie wskaźników pozwoli prawidłowo monitorować efekty Programu.
6. Należy przeformułować działania w taki sposób, aby możliwe było opracowanie zestawu wskaźników.
 7. Wymagane zatrudnienie na etacie psychologa do Punktu Interwencji Kryzysowej.

Rekomendacje:

1. Kontynuowanie realizacji zadań w oparciu o współpracę między instytucjami przynosi oczekiwane rezultaty i jest źródłem nowych rozwiązań
2. Wzmacnianie działań z zakresu edukacji i informacji środowiska lokalnego na temat profilaktyki przemocy w rodzinie, możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy.
3. Wzmocnienie dostępności do bezpłatnej pomocy psychologa, szczególnie dla grupy dzieci i młodzieży.
4. Umożliwienie realizacji ciągłej oferty warsztatów dla rodziców rozwijających umiejętności wychowywania bez użycia przemocy w rodzinie.